

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM.TADEUSZA KOŚCIUSZKI W OLEŚNIE

Preambuła

Nauczyciele Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Oleśnie zapewniają każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotowują go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Budują z uczniami relacje oparte na zaufaniu, prowadzą rozmowy, uczą nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji. Kształtują jednostki twórcze, kreatywne, zdolne do sterowania własnym rozwojem w szkole i poza nią. Nauczyciele pomagają uczniom lepiej rozumieć otaczający świat i zasadność własnych postaw, rozwijają umiejętności komunikacyjne, które umożliwiają dialog z innymi, wspierają rozwój indywidualny i społeczny ucznia, wskazują, jak i gdzie szukać sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorcami do naśladowania.

I. Wprowadzenie

Treści programu wychowawczo-profilaktycznego wynikają z przepisów:

- Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 72),
- Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka,
- Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych,
- konwencji o prawach dziecka,
- ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 737),
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 ze zm.),
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1449),
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1798),
- ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 986),
- rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604 ze zm.).

Program dostosowany jest do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb środowiska lokalnego. Integruje realizowane dotychczas działania wychowawcze oraz profilaktyczne i opracowany został na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Program wychowawczo-profilaktyczny Publiczne Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Oleśnie obejmuje wszystkie działania i treści o charakterze wychowawczym i profilaktycznym, gdzie wychowanie rozumiane jest jako proces wspomagania ucznia w rozwoju, oparty na indywidualnej osobowej relacji poszanowania godności obu stron (wychowawcy, rodzica, nauczyciela..), które współdziałają ze sobą, dążąc do osiągnięcia celów wychowania, tj. do osiągnięcia pełnej dojrzałości ucznia w czterech podstawowych sferach: fizycznej, ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych; psychicznej, ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, kształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; społecznej, ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, wychowawca w tym procesie jest odpowiedzialny za tworzenie warunków do rozwoju każdego ucznia, a wychowanek odpowiedzialny jest za korzystanie z nich; aksjologicznej, ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenianie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Program wychowawczo-profilaktyczny Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Oleśnie obejmuje wszystkie działania wspomagające ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, które jednocześnie ograniczają i likwidują czynniki ryzyka mogące zaburzać jego prawidłowy rozwój i zdrowe życie.

Tworzymy warunki, by szkoła była bezpieczna, by nie dochodziło do zakłóceń procesów wychowawczych, które prowadzą do dezorganizacji procesu dojrzewania dzieci i młodzieży oraz zaburzeń w zachowaniu. Dostarczamy całej społeczności szkolnej wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń, by w konsekwencji nauczyć uczniów odpowiedzialności za własne wybory. Naszym celem jest rozwijanie u uczniów więzi ze społecznością, aby panowało poczucie przynależności do grupy, ale także kształtowanie umiejętności komunikowania się z innymi, podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów, odpowiedzialności, empatii i wrażliwości na potrzeby innych.

Program realizowany będzie przez wychowawców klas, podczas godzin z wychowawcą, nauczycieli wszystkich przedmiotów, specjalistów (psychologa, pedagoga, pielęgniarkę szkolną) oraz pozostałych pracowników szkoły, we współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. Obowiązkiem nauczycieli wychowawców i nauczycieli przedmiotów oraz specjalistów jest opracowanie planów wychowawczo-profilaktycznych klas na bazie szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

II. Główne cele programu

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania dopuszczonych do użytku przez dyrektora i uwzględnia wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Nadrzędnym celem programu jest wychowanie, czyli wspieranie wychowanka w rozwoju, ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej oraz profilaktyka, rozumiana jako interwencja kompensująca niedostatki wychowania.

Celem działań wychowawczych szkoły jest kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych, umiejętności intrapsychicznych ucznia, które pozwolą wykształcić zdolność dbania o własne zdrowie i życie oraz odporność w obliczu potencjalnych zagrożeń cywilizacyjnych.

Działania wychowawcze określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- zapewnianie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- wspieranie wychowawczej roli rodziny,
- kształtowanie postaw prorodzinnych, prozdrowotnych i prospołecznych,
- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidaryzmu, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji,
- wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele),
- wzmacnianie poczucia tożsamości narodowej, przywiązania do historii i tradycji narodowych, przygotowanie i zachęcanie do podejmowania działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, w tym zaangażowania się w wolontariat,
- formowanie u uczniów poczucia godności własnej i szacunku dla godności innych osób,
- ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności,
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość,
- rozwijanie wrażliwości społecznej, moralnej i estetycznej uczniów,
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami,
- doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, a także ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów,
- wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- wspieranie działań edukacji rówieśniczej (poprzez realizację programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych).

Działania profilaktyczne określone w niniejszym programie obejmują w szczególności:

- wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych, niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji,
- realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych programów zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzeby podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Działania wychowania i profilaktyki łączą wartości i normy, traktując (w ślad za zapisami ustawy Prawo oświatowe) „nauczanie i wychowanie jako respektowanie chrześcijańskiego systemu wartości, przyjmując zasady etyki jako uniwersalne”. W nawiązaniu do tychże zasad etyki prowadzone będą działania szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

III. Przy opracowaniu programu uwzględniono:

- obowiązujące przepisy prawa,
- analizę dotychczasowych działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły,
- diagnozę oczekiwań rodziców popartą licznymi rozmowami i obserwacjami na temat kluczowych celów wychowawczych stawianych przez rodziców w procesie wychowawczym na temat przyszłości ich dziecka oraz oczekiwań rodziców w stosunku do szkoły i szkolnych specjalistów w zakresie wspomagania dziecka w rozwoju,
- ocenę potencjału i możliwości rozwojowych uczniów (na podstawie wyników egzaminów państwowych uczniów kończących poprzedni etap edukacyjny, wyników testów wewnątrzszkolnych, wyników olimpiad, konkursów i zawodów sportowych, wolontariatu, samorządności itp.),
- identyfikację środowiska lokalnego,
- zasoby szkoły: przygotowanie merytoryczne nauczycieli do podejmowania działań wychowawczych i profilaktycznych, zasoby materialne (boisko szkolne, pracownia, sala gimnastyczna), zasoby techniczne (wyposażenie pracowni), zasoby organizacyjne (wolontariat uczniowski).

IV. Charakterystyka absolwenta

Działania zawarte w programie zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, którego cechować będzie, niezależnie od posiadanych indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i uzdolnień, posiadanie uniwersalnych cech warunkujących odpowiednie funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent kończący szkołę:

- dobrze funkcjonuje w swoim środowisku rówieśniczym, w szkole i w domu,
- jest pogodny, pozytywnie nastawiony do otoczenia, jednak niebezkrytycznie,
- umiejętnie komunikuje się z innymi, dostosowuje się do zachodzących zmian, reguł i zasad, które wyznaczają kierunek jego działania,
- umiejętnie szuka sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi z poszukiwaniem własnej tożsamości oraz wzorców do naśladowania,
- jest twórczy, kreatywny i zdolny sterować swoim kształceniem w szkole i poza nią,
- potrafi nawiązać serdeczne kontakty, odnosi się z szacunkiem do innych, jest sympatyczny, tolerancyjny, empatyczny i ciekawy świata,
- jest otwarty na inne kultury, posiada umiejętności porozumiewania się w języku obcym,
- jest samodzielny, potrafi współdziałać w zespole, poszukuje nowych rozwiązań, wymienia się doświadczeniami z innymi, potrafi porządkować i rozwiązywać problemy,
- potrafi współdziałać z innymi, jest wrażliwy na los potrzebujących, bierze na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne.

V. Program określa działania w wydzielonych obszarach:

- 1) działania wychowawcze – promujące zdrowie oraz wspomagające uczniów w rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej oraz aksjologicznej,
- 2) działania edukacyjne – mające na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia, prowadzących do radzenia sobie ze stresem, opierania się naciskom otoczenia oraz nabywania umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- 3) działania informacyjne – polegające na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli i wychowawców oraz innych pracowników szkoły,
- 4) działania profilaktyczne wspierające uczniów:
 - w rozwoju i zdrowym stylu życia, poprzez podejmowanie działań ograniczających zachowania ryzykowne,
 - którzy ze względu na swoją sytuację materialną, rodzinną i środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych,
 - u których rozpoznano wczesne objawy zażywania środków odurzających i psychoaktywnych.

VI. Uczestnicy programu

Dyrektor szkoły:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w przedszkolu, dba o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej,
- uczestniczy w procesie diagnozy zagrożeń szkoły oraz w oddziaływaniach wychowawczo-profilaktycznych,
- organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły,
- sprawuje opiekę nad uczniami oraz stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- stwarza warunki dla realizacji procesu wychowawczego w szkole, dbając o prawidłowy poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły,
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole lub placówce: wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,
- nadzoruje realizację szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Rodzice:

- współtworzą szkolny programu wychowawczo-profilaktyczny,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w wywiadówkach organizowanych przez szkołę,
- współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie,
- znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji,
- przekazują i egzekwują stosowanie ogólnie przyjętych norm kulturalnego zachowania,
- wdrażają dzieci do poczucia obowiązku i odpowiedzialności za własne postępowanie.

Nauczyciele, wychowawcy:

- prowadzą w różnych formach szkolenia i konsultacje dla rodziców,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego,
- sprawują opiekę wychowawczą nad uczniami szkoły, a w szczególności tworzą warunki wspomagające ich rozwój i przygotowują do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- poznają warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- uczą pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- realizują w toku pracy wychowawczo-profilaktycznej treści i cele niniejszego programu oraz nadzorują udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w swojej klasie,

- diagnozują sytuację wychowawczą w klasie poprzez rozpoznanie indywidualnych potrzeb uczniów, współpracując w tym zakresie z pedagogiem specjalnym,
- opracowują plan pracy wychowawczo-profilaktycznej dla klasy na dany rok szkolny, na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym (uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów),
- przygotowują sprawozdania z realizacji planu pracy wychowawczej i wnioski do dalszej pracy (dwa razy w roku),
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- wykonują zadania jako członkowie zespołów wychowawczych zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowania uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami i wewnątrzszkolnym systemem oceniania uczniów,
- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach.

Ponadto, wszyscy nauczyciele realizują program wychowawczo-profilaktyczny, a w szczególności:

- uwzględniają go przy realizacji klasowych planów pracy,
- reagują na przejawy niedostosowania społecznego u uczniów,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznanie potrzeb,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo uczniów podczas pobytu w szkole i poza jej terenem, np. na wycieczkach szkolnych, świadczą pomoc psychologiczno-pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych,
- kształcą i wychowują młodzież w duchu patriotyzmu i demokracji,
- prowadzą rozmowy z uczniami i rodzicami o zachowaniu i frekwencji oraz postępach w nauce na swoich zajęciach,
- kształtują u uczniów pozytywne myślenie i stawianie na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- wspierają zainteresowania i rozwój osobowy uczniów.

Uczniowie

Wszyscy uczniowie szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu:

- otrzymują dość zachęty, aby uczyć się śmiałości,
- w pełni aprobowani uczą się lubić samych siebie,
- często słyszą słowa uznania,
- uczą się stawiać sobie cele,

- w poczuciu bezpieczeństwa uczą się ufać sobie i innym,
- otaczani są rzetelnością i uczciwością, uczą się, czym jest prawda i sprawiedliwość.

Rada pedagogiczna szkoły:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego (w porozumieniu z radą rodziców),
- opracowuje wspólnie z dyrektorem dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością,
- dokonuje ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Psycholog i pedagog szkolny:

- udzielają pomocy uczniom, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, oraz uczniom, którzy padli ofiarą przestępczości,
- w sposób zdecydowany reagują na obecność w szkole osób obcych, które swoim podejrzanym zachowaniem stwarzają zagrożenie dla ucznia,
- współpracują z instytucjami w organizowaniu różnych form spędzania czasu przez uczniów, szczególnie z rodzin zaniedbanych środowiskowo,
- współpracują z policją, z sądem dla nieletnich, z kuratorami (w razie zaistniałej potrzeby), z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- kształtują u uczniów i ich rodziców świadomość prawną w zakresie ponoszenia konsekwencji wynikających z popełnionych czynów,
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej rodzicom uczniów, prowadzą zajęcia terapeutyczne z dziećmi – indywidualne i grupowe, stosują profilaktykę zachowań ryzykownych wśród uczniów,
- organizują spotkania i prelekcje dla rodziców na tematy związane z procesem nauczania i wychowania, udzielają wsparcia zgłaszającym się rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i losowo, współpracują z nauczycielami w zakresie procesu nauczania i wychowania uczniów,
- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów (indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych),
- współpracują z rodzicami w zakresie działań wychowawczych i profilaktycznych.

Pedagog specjalny:

- a) współpracuje z nauczycielami grup lub innymi specjalistami, rodzicami oraz uczniami w:
 - rekomendowaniu dyrektorowi do realizacji działań w zakresie zapewnienia aktywnego i pełnego uczestnictwa dzieci w życiu szkoły (np. rekomendowanie programów, projektów lub innych działań, których celem jest aktywizacja uczniów z niepełnosprawnościami na terenie szkoły) oraz dostępności, o której mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2240), tj. monitorowanie dostępności architektonicznej budynku, sprawdzenie, czy dzieci z niepełnosprawnościami znają procedurę ewakuacyjną, monitorowanie strony szkoły pod kątem tagów i opisów zdjęć,

- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
 - rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
 - określeniu niezbędnych do edukacji warunków, sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych, w tym wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne, odpowiednich ze względu na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne ucznia,
- b) pracuje w zespole ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej i współpracuje z zespołem, który tworzą nauczyciele i specjaliści prowadzący zajęcia z uczniami, w zakresie opracowania i realizacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia, który posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym zapewnienia temu dziecku pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- c) koordynuje pracę zespołów nauczycieli pracujących przy wielospecjalistycznej ocenie poziomu funkcjonowania dziecka i indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym, informuje dyrektora o terminie spotkania zespołu,
- d) wspiera nauczycieli grup wychowawczych i innych specjalistów w:
- rozpoznawaniu przyczyn trudności w funkcjonowaniu ucznia, w tym barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie i uczestnictwo w życiu szkoły,
 - udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniem,
 - dostosowaniu sposobów i metod pracy do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych ucznia oraz jego możliwości psychofizycznych,
 - doborze metod, form kształcenia i środków dydaktycznych do potrzeb ucznia,
- e) udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku, rodzicom i nauczycielom, bierze udział w spotkaniach z rodzicami ucznia, w miarę potrzeb, nie rzadziej niż raz w okresie, w celu omówienia sytuacji i jego potrzeb, a także działań wspierających podejmowanych w domu,
- f) współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami, z:
- rodzicami ucznia,
 - poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym poradniami specjalistycznymi,
 - placówkami doskonalenia nauczycieli,
 - innymi szkołami i placówkami,
 - organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny, dzieci,
- g) przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły w zakresie zadań, o których mowa powyżej.

VII. Diagnoza zagrożeń

Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Oleśnie każdego roku szkolnego przeprowadza diagnozę środowiska wychowawczego, analizuje potrzeby i zasoby. W celu urealnienia sytuacji wychowawczej w szkole, a w efekcie profilaktycznej, korzystamy z:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców podczas realizacji rekomendowanego programu profilaktycznego Archipelag Skarbów,
- spostrzeżeń wychowawców na temat zachowań problemowych w klasie,
- ludzkich zasobów szkoły, tj. kompetencji kadry kierowniczej, kompetencji zawodowych nauczycieli, rozwijanych poprzez dodatkowe doskonalenie się, kompetencji szkolnych specjalistów (pedagoga i psychologa, pielęgniarki szkolnej), kompetencji szkolnych realizatorów programów profilaktycznych, kompetencji specjalistów spoza szkoły – współpracujących z nią, rodziców oraz wolontariuszy.

Wyniki diagnozy i ewaluacji dotychczasowych programów wskazują na średni poziom poczucia bezpieczeństwa uczniów w szkole, pozytywny klimat emocjonalny, wsparcie ze środowiska rodzinnego, współpraca z instytucjami (MOPS), średni poziom zagrożenia przemocą, rozpowszechnianie i używanie e-papierosów.

Na podstawie kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026, wniosków z nadzoru pedagogicznego za rok szkolny 2024/2025, programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły, wyników przeprowadzonych diagnoz – zostały wyłonione następujące obszary problemowe.

Wyłoniono następujące obszary problemowe:

- wspieranie aktywności uczniów w zakresie kształtowania zachowań służących zdrowiu, rozwijania sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej,
- kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych, patriotycznych oraz odpowiedzialności za region i ojczyznę,
- rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych; propagowanie idei wolontariatu, dzięki któremu dzieci i młodzież rozwijają swoją wrażliwość na los potrzebujących, biorą na siebie odpowiedzialność za własne życie i życie społeczne,
- wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji,
- kształtowanie myślenia analitycznego uczniów oraz pogłębianie umiejętności matematycznych,
- kształtowanie umiejętności uczenia się przez całe życie poprzez wzmocnienie współpracy szkół i placówek z pracodawcami oraz z instytucjami regionalnymi, w tym rozwijanie umiejętności komunikacyjnych uczniów, które umożliwią dialog z innymi i z samym sobą (nauka nawiązywania serdecznego kontaktu, sympatii, szacunku i tolerancji),
- kształtowanie kompetencji międzykulturowych (nabywanie umiejętności porozumiewania się w języku obcym, ale również kształtowanie postawy otwartości i akceptacji, woli porozumienia oraz ciekawości dotyczącej poznawania różnic) – praca z uczniem z doświadczeniem migracyjnym,
- kultywowanie tradycji szkoły, dbałość o klimat szkoły,
- zapewnienie bezpieczeństwa w szkole.

VIII. Zadania wychowawczo-profilaktyczne realizowane w roku 2025/2026

A. Sfera fizycznego rozwoju ucznia – edukacja zdrowotna

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych, określanie ich wpływu na zdrowie, w tym zdrowie psychiczne	Przeprowadzenie diagnozy środowiska szkolnego (poznanie konkretnych potrzeb zdrowotnych uczniów) – rozpoznawanie przyczyn trudności zdrowotnych w funkcjonowaniu ucznia w tym barier i ograniczeń utrudniających jego funkcjonowanie w szkole. Stosowanie profilaktyki zdrowia w tym zdrowia psychicznego. Promowanie zrównoważonych form spędzania wolnego czasu we współdziałaniu z ośrodkami i stowarzyszeniami promującymi zdrowie.	Współpraca nauczycieli klas IV–VIII ze specjalistami zatrudnionymi w szkole w celu dokonywania diagnozy potrzeb zdrowotnych uczniów – określanie mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów. Współpraca z rodzicami w celu wzmacniania konstruktywnych postaw w zakresie stawiania swoim dzieciom realistycznych wymagań i wspierania dzieci w ich rozwoju. Zwiększona dostępność psychologa w szkole. Współpraca z psychoterapeutą w ramach umowy podpisanej z Centrum Terapii i Psychoedukacji w Kluczborku. Współpraca z ośrodkami sportu, udział w wydarzeniach sportowych organizowanych przez szkołę (tj. Rodzinny Rajd Rowerowy, Dniu Sportu, wycieczce rowerowej). Organizacja Dnia Sportu. Zapewnienie właściwych warunków do uprawiania sportu.

	Kształtowanie odporności emocjonalnej (wyrabianie odporności na przykrości i inne emocje negatywne). Utrzymanie i rozwijanie dziecięcego entuzjazmu do bycia aktywnym. Prowadzenie zajęć wychowania fizycznego adekwatnie do potrzeb uczniów i ich zainteresowań – doskonalenie sprawności ruchowej uczniów.	Organizowanie imprez rekreacyjnych i zawodów sportowych w tym ferie na sportowo. Udział w turniejach i zawodach sportowych. Diagnoza potrzeb uczniów w zakresie aktywności ruchowej. Proponowanie alternatywnych form ruchu. Systematyczne wyjazdy uczniów klas 4 i 5 na basen w ramach lekcji w-f. Organizowanie szkolnego turnieju mistrzostwa sportowego. Realizacja treści wychowawczo-profilaktycznych dotyczących zdrowia na przyrodzie, biologii, wychowaniu fizycznym, edukacji dla bezpieczeństwa, godzinach do dyspozycji wychowawcy.
Stwarzanie warunków harmonijnego rozwoju psychofizycznego uczniów poprzez aktywne działania prozdrowotne. Profilaktyka zdrowotna	Poszerzanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia. Kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych. Dbanie o rozwój wiedzy i umiejętności zawodowych nauczycieli oraz umiejętności dotyczących problematyki związanej z uzależnieniami. Prowadzenie edukacji antyuzależnieniowej. Realizacja programu edukacyjnego: „Bieg po zdrowie” – dla uczniów klasy 4 i rodziców.	Współpraca z instytucjami prowadzącymi profilaktykę w zakresie zdrowego odżywiania (otyłość, cukrzyca). Realizacja programu Trzymaj Formę. Poszerzenie wiedzy uczniów nt. suplementów diety i leków. Nabywanie przez uczniów umiejętności: – bycia asertywnym – warsztaty edukacyjne, – odmawiania papierosa, alkoholu, dopalaczy – trening umiejętności. Zorganizowanie warsztatów terapeutycznych dla nauczycieli,

	Opracowanie planu działań promocji zdrowia w szkole w oparciu o diagnozę potrzeb uczniów i rodziców w obszarach: 1) higiena osobista i otoczenia, 2) bezpieczeństwo i pierwsza pomoc, 3) ruch w życiu człowieka, 4) żywność i żywienie. 5) zdrowie psychospołeczne i edukacja do życia w rodzinie, 6) profilaktyka uzależnień, 7) promowanie zrównoważonych form spędzania wolnego czasu.	rodziców i uczniów z zakresu uzależnień – „ Archipelag Skarbów”- klasy 7 i 8. Godziny wychowawcze, filmy o uzależnieniach. Udostępnianie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców, w przypadku używania środków i substancji – wskazanie miejsc, w których można uzyskać pomoc. Przeciwdziałanie paleniu papierosów (w tym e-papierosów) obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia w listopadzie (ulotki, plakaty); profilaktyka nowotworowa – Miesiąc Walki z Rakiem w październiku. Uzależnienia od: a) alkoholu – propozycje spędzania wolnego czasu w ruchu, na sportowo, bez alkoholu; organizacja konkursów. b) używek i dopalaczy – „Narkotykom stop” – organizacja spotkań dla rodziców, uwrażliwienie na sygnały, które mogą niepokoić. Spotkania z pielęgniarką szkolną, lekarzem, pedagogiem. Podejmowanie działań ograniczających zachowania konfliktowe, stresowe, presję grupy, realizacja zajęć wychowania do życia w rodzinie.
--	--	---

B. Sfera społecznego rozwoju ucznia – kształtowanie postaw społecznych (relacje)

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
-----------------------	--	--------------------------------

Kształtowanie postaw empatii i wrażliwości na potrzeby innych	Propagowanie umiejętności współodczuwania stanów emocjonalnych innych osób, zdolność rozumienia tego, co druga osoba czuje w danej chwili. Propagowanie idei wrażliwości na potrzeby innych. Promowanie postaw empatii, wrażliwości na potrzeby innych – zajęcia profilaktyczne w formie warsztatowej – „Jak wspomagać osobę chorą przewlekłe”. Budowanie relacji społecznych i nawiązywanie więzi z uczniami, nauczycielami. Czynienie dobra wobec innych z jednoczesnym kształtowaniem poczucia własnej wartości i pewności siebie, która jest potrzebna w wyznaczaniu własnych granic. Rozwijanie empatii. Kształtowanie umiejętności poświęcania uwagi innym osobom, aktywne słuchanie, które pomaga dostroić się do emocji i uczuć innych. Nauka np.: – uważnego słuchania drugiej osoby, – nieoceniania innych, – zrozumienia drugiej osoby, wczuwania się w jej sytuację, – umiejętności współodczuwania, – wspierania bliskich osób w obliczu problemów, – zainteresowania uczuciami innych,	Realizacja działań, lekcji, uroczystości, wspomaganie uczniów w rozwijaniu empatii i wrażliwości na potrzeby innych: wdrożenie projektów edukacyjnych – kształtowanie u uczniów postaw ukierunkowanych na empatię (wzajemne rozumienie i emocjonalne współuczestnictwo), czynienie dobra, wrażliwość na potrzeby innych. Podejmowanie działań: -realizacja akcji „Dzień Dobrego Słowa”, - kształtowanie postaw empatii podczas zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne. Zajęcia z zakresu: „uczymy się empatii”, jesteśmy empatyczni na co dzień – ustępujemy miejsca w komunikacji miejskiej kobiecie w ciąży, wysłuchamy przyjaciela, który ma problem, szczerze cieszymy się z czyjegoś sukcesu. Zajęcia i warsztaty na temat empatii i współpracy w grupie podczas lekcji wychowawczych, lekcji wychowania do życia w rodzinie, przeprowadzenie tygodnia empatii.
--	--	--

	– bezinteresownego pomagania innym osobom, – umiejętności prawidłowego wyczucia sytuacji.	
Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole	Przestrzeganie zasad zdrowego współzawodnictwa. Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami. Rozwijanie umiejętności współdziałania w grupie społecznej, pokojowego rozwiązania problemów, z zachowaniem zasad komunikowania się. Tworzenie warunków do rozwijania komunikacji i współpracy w grupie (w tym w środowiskach wirtualnych).	Zajęcia warsztatowe z nauczycielami wychowania fizycznego, zajęcia z informatyki. Organizowanie wycieczek szkolnych oraz imprez integrujących środowisko szkolne. Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych. Rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń. Kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł. Kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej. Realizowanie innowacji- Dzień Odkrywców Zawodów. Przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi. Zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju.

Dbłość o dobrostan psychiczny uczniów, o relacje oparte na szacunku oraz współpracy w zespole	Integrowanie dzieci i młodzieży w klasach. Organizowanie spotkań zespołów nauczycielskich: – eliminowanie problemów związanych ze zdrowiem w tym zdrowiem psychicznym uczniów, – wymiana informacji związanych z problemami dydaktycznymi i wychowawczymi mającymi związek z kłopotami zdrowotnymi uczniów np. cukrzycą, – praca z uczniami – przeprowadzenie rozmów i pogadanek na temat skutecznych form uczenia się oraz higieny pracy umysłowej i organizacji czasu wolnego, – prowadzenie zajęć z wykorzystaniem różnych form pracy z uczniami – integrowanie dzieci i młodzieży w klasach, – prowadzenie zajęć terapeutycznych rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne uczniów oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym z uczniami potrzebującymi wsparcia.	Przeprowadzenie cyklu zajęć integracyjnych z zakresu budowania satysfakcjonujących relacji z innymi na godzinach wychowawczych lub podczas wyjazdu klasowego. Przeprowadzenie godziny do dyspozycji wychowawcy „Uczeń – moje obowiązki i prawa”. Realizacja ogólnopolskich i lokalnych programów i projektów edukacyjnych oraz stosowanie strategii edukacyjnych opartych na stwarzaniu okazji do promowania. Obchody dnia pozytywnego myślenia. Doskonalenie współpracy rodzic–wychowawca oraz wychowawca/nauczyciel–rodzic–pedagog/psycholog. Organizowanie konsultacji nauczycieli i specjalistów dla rodziców. Ochrona zdrowia fizycznego i psychicznego dzieci i młodzieży przez ich udział w dodatkowych oraz nieodpłatnych zajęciach sportowych – program MEiN. Udział uczniów w zawodach i masowych imprezach rekreacyjno-sportowych w szkole i na terenie miasta. Gazetki na korytarzach szkolnych na temat zasad zdrowego stylu życia. Przypomnienie ogólnoszkolnych norm i zasad zachowania.
--	---	---

		Warsztaty – uczenie konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, sporów, sytuacji trudnych.
--	--	--

C. Sfera rozwoju psychicznego – wartości, normy, wzory zachowań (kultura)

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Kontynuacja działań: szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych, patriotycznych oraz odpowiedzialności za region i ojczyznę	Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych. Kontynuacja wdrażania projektów i programów w zakresie kształtowania postaw obywatelskich, społecznych i patriotycznych. Kształtowanie postaw obywatelskich na lekcjach historii i WOS-u. Realizacja działań kształtowania postaw obywatelskich, społecznych np.: w szkolnym samorządzie. Uczestnictwo w wyborach do samorządu szkolnego. Kształtowanie poczucia dumy z bycia Polakiem.	Realizacja w ramach lekcji przedsięwzięć edukacji obywatelskiej – przekazywanie uczniom wartości, które kształtują odpowiednie postawy i zachowania takie jak: – dobro społeczne – uczeń rozumie, że nasze decyzje i działania mają wpływ na innych i że dbanie o dobro społeczne jest ważne, – sprawiedliwość – uczeń rozumie pojęcia „poczucie sprawiedliwości” i „równości wobec wszystkich ludzi”, – tolerancja – uczeń okazuje szacunek i akceptuje różnorodność kulturową, religijną i światopoglądową, – odpowiedzialność – uczeń jest zachęcany do podejmowania odpowiedzialnych decyzji i działań, – demokracja – uczeń poznaje zasady demokracji i znaczenie uczestnictwa w życiu publicznym. Realizacja przez bibliotekę szkolną akcji, happeningów w ramach realizacji programu Zaczytana Jedyńka. Rozwijanie kompetencji obywatelskich pozwalających uczniom być aktywnymi członkami społeczeństwa – uczestnictwo uczniów w projektach społecznych, debatach, działaniach charytatywnych i

		innych inicjatywach, które pozwalają im zaangażować się w życie społeczne. Kształtowanie postawy młodego Polaka na podstawie znajomości sylwetek wybitnych rodaków tworzących nasze dzieje i współczesnych. Organizowanie różnych form obchodów z okazji świąt narodowych (rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja, odzyskanie niepodległości – 11 listopada). Przygotowywanie okolicznościowych gazetek do gablot, audycji.
--	--	---

D. Profilaktyka zachowań ryzykownych – bezpieczeństwo

Działania wychowawcze	Działania edukacyjne skierowane do całej społeczności szkolnej	Formy działań profilaktycznych
Kontynuacja działań – bezpieczne poruszanie się w sieci oraz krytyczna analiza informacji dostępnych w Internecie	Kontynuacja – uświadamianie zagrożeń, jakie niosą ze sobą współczesne technologie informacyjno-komunikacyjne i stałe bycie online. Systematyczna organizacja zajęć dotyczących zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z urządzeń elektronicznych (laptopy, smartfony) oraz serwisów społecznościowych. Wskazanie zalet i negatywnych stron korzystania ze sztucznej inteligencji.	Realizacja zajęć wychowawczo-dydaktycznych na zajęciach z informatyki – poznanie instytucji, do których należy się zwrócić w przypadku występowania przemocy fizycznej lub psychicznej. Organizacja spotkań z policjantem. Konsultacje z pedagogiem szkolnym/psychologiem szkolnym/psychoterapeutą. Realizacja zajęć edukacji dla bezpieczeństwa – poznanie zasad ostrzegania ludności o zagrożeniach. Realizacja zajęć na zajęciach z wychowawcą. Programy edukacyjne – telewizyjne, spektakle teatralne.

		Filmy edukacyjne i materiały. Gazetki edukacyjne, szkolne radio.
Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna	Realizacja działań/projektów związanych z zasadami postępowania w sytuacjach wybranych zagrożeń np.: – zagrożenia pożarowego i powodziowego, – ekstremalnych warunków pogodowych, – wypadków i katastrof komunikacyjnych. Prowadzenie cyklu szkoleń/warsztatów dla poszczególnych etapów edukacji z zakresu udzielania pierwszej pomocy: 1) Na wczesnym etapie edukacji przeprowadzenie działań związanych z: a) ochroną zdrowia i życia, w tym oceną bezpieczeństwa miejsca zdarzenia, b) rozpoznaniem potencjalnego zagrożenia życia na podstawie prostych objawów, c) skutecznym wezwaniem pomocy; podejmowanie wstępnych czynności ratujących życie. Prowadzenie zajęć z zakresu wiedzy na temat bezpieczeństwa państwa. Kształtowanie postaw obronnych, które obejmuje wymagania z zakresu: – terenoznawstwa, – cyberbezpieczeństwa, – przygotowania do szkolenia	Przekazywanie rodzicom materiałów edukacyjnych na temat realizowanych w szkole projektów związanych z zasadami postępowania w sytuacjach wybranych zagrożeń. Organizacja działań praktycznych w sytuacjach wybranych zagrożeń z udziałem uczniów. Organizowanie szkoleń udzielania pierwszej pomocy we współdziałaniu ze specjalistami. Informowanie uczniów na temat bezpieczeństwa państwa.

	strzeleckiego.	
--	----------------	--

IX. Harmonogram – sposób realizacji zadań (realizacja treści programowych)

Organizacja zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla uczniów

Zadania wychowawczo-profilaktyczne	Sposób realizacji	Odpowiedzialni za realizację zadań, dokumentacja
I. Zdrowie – edukacja zdrowotna		
Realizowanie zadań mających na celu kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy	1. Organizacja zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych rozwijających sprawność fizyczną (lekcje WF, zajęcia pozalekcyjne). 2. Badania przesiewowe i profilaktyczne badania lekarskie. 3. Realizacja programu dla uczniów „Opieka zdrowotna i aktywność fizyczna jako główne czynniki prowadzenia zdrowego życia”. 4. Realizacja – ćwiczenia śródlekcyjne w formie zabaw ruchowych i gimnastyka korekcyjna. 5. Aktywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w mieście: koło rowerowe, SKS. 6. Organizowanie wycieczek krajoznawczych, rekreacyjnych, rajdów turystycznych jako alternatywnych form wypoczynku. 7. Dbanie o klimat społeczny w szkole, który jest także czynnikiem chroniącym przed zachowaniami ryzykownymi. Dobra atmosfera sprzyja przystosowaniu się uczniów do wymagań i obowiązków szkolnych, ma wpływ na lepsze wyniki w nauce, wyższą motywację do uczenia się, większe zaangażowanie uczniów w pracę na lekcjach oraz wyższe wskaźniki frekwencji. 8. Przypominanie zasad bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach.	Nauczyciele prowadzący zajęcia WF oraz kół rozwoju ruchowego – dzienniki zajęć kół zainteresowań. Wychowawcy klas – dzienniki zajęć lekcyjnych. Nauczyciele koordynatorzy projektów – scenariusze projektów. Rodzinny Rajd Rowerowy. Nauczyciele – dziennik lekcyjny, dzienniki specjalistów. Lekcje wychowawcze – dzienniki zajęć specjalistów. Nauczyciel techniki.

Kontynuacja działań – kształtowanie zasad zdrowego, żywienia i aktywności fizycznej	1. Instruktaże dotyczące prawidłowego odżywiania się i prawidłowej higieny. 2. Pogadanki w gabinecie pielęgniarki i na spotkaniach z rodzicami. 3. Spotkania z dietetykiem. 4. Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych. 5. Realizacji programu „Bieg po zdrowie”. 6. Realizacja programu „ Warzywa i Owoce w szkole”. 7. Konkurs dotyczący bezpiecznego poruszania się po drogach. 8. Rozmowy indywidualne z uczniami. 9. Projekcja filmów i prezentacji multimedialnych. 10. Redagowanie gazetek tematycznych. 11. Program profilaktyki próchnicy. 12. Gazetki na korytarzach szkolnych i w klasach na temat zasad zdrowego stylu życia. 13. Konkursy plastyczne. 14. Akcje propagujące spożywanie zdrowej żywności, owoców, warzyw i soków. 15. Rozmowy, pogadanki na temat kulturalnego spożywania posiłków.	Dietetyk, pielęgniarka szkolna – organizacja spotkań, pogadanek. Pielęgniarka szkolna – dokumentacja pielęgniarki szkolnej w ciągu całego roku. Nauczyciele organizatorzy konkursów – scenariusze imprez i konkursów. Nauczyciele, wychowawcy. Przeszkoleni nauczyciele (wg odrębnego planu na zajęciach w każdej klasie). Zajęcia z wychowawcami klas.
Profilaktyka zagrożeń	1. Środki i substancje psychoaktywne – wyposażenie uczniów, rodziców i nauczycieli w wiedzę o uzależnieniach i możliwościach szukania pomocy (narkomania, dopalacze, alkohol, nikotyna, otyłość, bulimia, anoreksja). 2. Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia. 3. Organizacja konkursu – „Bezpieczny internet”. 4. Organizacja warsztatów dotyczących przeciwdziałaniu używania środków psychoaktywnych. 5. Gazetki ścienne, na temat np. prawidłowego odżywiania, roli sportu w życiu człowieka itd.	Dzienniki zajęć nauczycieli i wychowawców. Nauczyciele przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa. Dzienniki zajęć nauczycieli i pedagoga, psychologa. Realizacja programu Archipelag Skarbów dla klas 8.

	6. Bieżące informowanie rodziców o widocznej zmianie w zachowaniu dziecka, o podejrzeniach. 7. Kształtowanie świadomości bezpiecznego korzystania z Internetu i multimedialnych.	
II. Kształtowanie postaw społecznych – relacje		
Kształtowanie postaw obywatelskich, społecznych, patriotycznych oraz odpowiedzialności za region i ojczyznę	Rozwijanie postaw obywatelskich i prospołecznych. Kształtowanie postaw obywatelskich na lekcjach historii i WOS-u. Realizacja działań kształtowania postaw obywatelskich, społecznych w samorządzie szkolnym. Kształtowanie postaw i wartości. „Wiem, czuję, rozumiem. Wychowanie do wartości” (kontynuacja treści i celów programu) – opracowanie i realizacja działań w kształtowaniu postaw społecznych dzieci. Realizacja w ramach lekcji przedsięwzięć edukacji obywatelskiej – przekazywanie uczniom wartości, które kształtują odpowiednie postawy i zachowania.	Nauczyciele klas – Kodeks praw i obowiązków ucznia. Wychowawcy – zasady dobrego wychowania, gazetka szkolna.
Rozwijanie u uczniów empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym z wykorzystaniem aktywizujących metod	Organizowanie zajęć, w których uczeń nabywa umiejętność patrzenia na świat oczami drugiego człowieka. Prowadzenie zajęć kształtujących umiejętności wczuwania się w stany emocjonalne i sytuacje innych ludzi (dostrzeganie jego emocji i uznawanie potrzeb). Organizowanie zajęć empatycznego słuchania (bycie przy mówiącym, które daje mu możliwość wypowiedzenia się bez bycia ocenianym i analizowanym) i mówienia – bez osądzania i dawania rad, chociaż bardzo często możemy mieć taką pokusę (wynikającą ze szlachetnych intencji). Organizacja warsztatów dotyczących przeciwdziałania agresji.	Wychowawcy – scenariusze imprez kulturalnych. Wychowawcy klas. Dokumentacja wychowawcy grupy/klasy, dziennik pedagoga.

	Organizowanie pracy w zróżnicowanym zespole. Organizowanie wieczorów poetyckich, konkursu „Jak być empatycznym?”. Rozwijanie kompetencji społecznych uczniów poprzez empatyczne zachowania – nauka nazywania emocji, poznanie symbolu empatycznego słuchania i mówienia – żyrafy. Wystawa prac plastycznych, tematycznych: „Czym jest empatia?”. Organizacja akcji i zabaw umożliwiających prezentację empatycznych postaw. Analiza bieżących problemów wychowawczych pojawiających się w poszczególnych grupach, przekazanie informacji na zebraniu rady pedagogicznej w celu ustalenia działań i profilaktyki.	Obchody Tygodnia Empatii- wychowawcy klas, nauczyciel plastyki, pedagog/ psycholog.
Profilaktyka zagrożeń	1. Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań, takich jak: negatywne ocenianie, agresja, przemoc psychiczna, zachowania dyskryminacyjne, cyberprzemoc. 2. Systematyczna edukacja uczniów w zakresie radzenia sobie z własnymi trudnymi uczuciami oraz w zakresie ochrony przed negatywnym ocenianiem, agresją. 3. Respektowanie przez uczniów zbioru zasad (kodeksu ucznia) obowiązujących w szkole – pogadanki, dyskusje na lekcjach z wychowawcą. 4. Stała współpraca pracowników szkoły w zakresie zaobserwowanych negatywnych zachowań uczniów – reagowanie na wszystkie niepożądane zachowania. 5. Organizacja spotkań z policjantami – odpowiedzialność prawna nieletnich.	Pedagog, psycholog, wychowawcy klas. Dzienniki specjalistów

	6. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych; propagowanie informacji o zagrożeniach cywilizacyjnych (terroryzm, choroby, głód) – jak sobie radzić, gdzie szukać pomocy.	
III. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych		
Podejmowanie działań w zakresie zapewnienia uczniom bezpieczeństwa w tym bezpieczeństwa w sieci oraz nauka udzielania pierwszej pomocy	1. Zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole i poza nią procedurami bezpieczeństwa w tym z zasadami bhp na lekcjach. 2. Organizowanie pogadarek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa we współdziałaniu z policją i strażą pożarną. Prelekcje i pogadanki dla uczniów klas IV–VIII. 3. Prowadzenie cyklu szkoleń/warsztatów dla poszczególnych etapów edukacji z zakresu udzielania pierwszej pomocy. 4. Na wczesnym etapie edukacji przeprowadzenie działań związanych z: – ochroną zdrowia i życia, w tym: oceną bezpieczeństwa miejsca zdarzenia, – rozpoznaniem potencjalnego zagrożenia życia na podstawie prostych objawów, – skutecznym wezwaniem pomocy; podejmowanie wstępnych czynności ratujących życie; zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy. 5. Współpraca z ratownikami medycznymi. 6. Prowadzenie zajęć z zakresu wiedzy na temat bezpieczeństwa państwa. 7. Kształtowanie postaw obronnych, które obejmuje wymagania z zakresu: – terenoznawstwa, – cyberbezpieczeństwa. 8. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji: – Dzień Bezpiecznego Internetu,	Dokumentacja wychowawcy klasy. Wyznaczeni nauczyciele (zgodnie z odrębnym harmonogramem). Nauczyciel edukacji dla bezpieczeństwa. Dziennik wychowawcy klasy, ewidencja pielęgniarki szkolnej. Nauczyciele informatyki

	– udział uczniów w różnych konkursach dotyczących bezpieczeństwa w Internecie.	
Profilaktyka zagrożeń	1. Kształtowanie pożądanych społecznie postaw wobec zagrożeń cywilizacyjnych: – omawianie zagrożeń związanych z życiem i zdrowiem, przemocą i krzywdzeniem nieletnich, cyberprzemocą, uświadamianie potrzeby ochrony danych osobowych, – spotkania z przedstawicielami ochrony zdrowia, policji (analiza konsekwencji nieprzestrzegania zasad bhp, zachowań przemocy w sieci, możliwość szukania pomocy), – „Co to jest stalking – jak sobie z nim radzić?”. 2. Stworzenie uczniom możliwości korzystania z różnych źródeł informacji: – wykorzystywanie przez uczniów wiedzy pozyskanej z różnych źródeł informacji, technologii informatycznej do zajęć i prac domowych, – zajęcia w sali komputerowej, – konkursy informatyczne. 3. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia – diagnozowanie środowiska. Ochrona ofiar przemocy: – rozmowy z uczniem, konsultacje z rodzicami, procedura „Niebieskiej Karty”, – uczestnictwo nauczycieli w szkoleniach z psychoterapeutą ds. pomocy rodzinie, – przypominanie uczniom, rodzicom standardów ochrony małoletnich, – gazetki tematyczne.	Pedagog, wychowawcy, nauczyciele wdż, lekcje informatyki, plastyki – dzienniki zajęć. Przedstawiciele ochrony zdrowia, policji, przedstawiciele fundacji – materiały informacyjne.
IV. Wartości, normy, wzory zachowań – kultura		
Dbałość o klimat szkoły	1. Kultywowanie tradycji i obyczajów szkoły – m.in. postaw pomagania innym. 2. Uczniowie prezentują pożądane postawy, wartości, normy społeczne, przekonania –	Dokumentacja szkolna, realizowanie przez szkolną bibliotekę akcji tematycznych w ramach „Zaczytana Jedyńka”.

	mają szacunek dla innych, współdziałają z rówieśnikami, nauczycielami i rodzicami: – biorą udział w uroczystościach o tym charakterze, – uczestniczą w akcjach pomagania innym. 3. Uczniowie rozwijają świadomość na temat zasad humanitaryzmu. 4. Zajęcia profilaktyczne dotyczą tematyki promowania postaw empatii i wrażliwości na potrzeby innych. 5. Integrowanie się z grupą społeczną, do której uczeń należy – rodzina, społeczność szkolna, ogół społeczeństw.	Kalendarz. Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy. Uczestnictwo w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne dla wybranych grupy uczniów- dziennik zajęć.
Profilaktyka zagrożeń	1. Właściwe i sprawne realizowanie potrzeb psychicznych oraz społecznych ucznia. 2. Przeciwdziałanie objawom agresji, dyskryminacji – dostosowanie warunków nauki, opieki i wychowania do potencjalnych obszarów dyskryminacji poprzez organizację pogadanek. 3. Przedstawienia, filmy edukacyjne. 4. Uświadamianie uczniom roli inteligencji emocjonalnej w empatycznych zachowaniach. 5. Warsztaty – jak radzić sobie w trudnych sytuacjach, komunikacja międzyludzka	Uczestnictwo uczniów w działaniach – dziennik zajęć pedagoga, wychowawcy. Uczestnictwo w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne dla wybranych grupy uczniów- dziennik zajęć.

Organizacja działań dla rodziców

Zadania	Formy realizacji
Informowanie rodziców o podejmowanych przez szkołę działaniach wychowawczo-profilaktycznych	Zapoznanie rodziców z programem wychowawczo-profilaktycznym. Dni otwarte szkoły – kierowanie informacji do rodziców.

	Przekazywanie na bieżąco informacji o realizowanych programach wychowawczo-profilaktycznych za pomocą e-dziennika, poczty elektronicznej, strony internetowej szkoły, gazetki ściennych w szkole.
Informowanie rodziców o funkcjonowaniu dziecka w szkole	Przekazywanie na bieżąco informacji o sukcesach, trudnościach i problemach uczniów za pomocą dziennika elektronicznego, podczas rozmów indywidualnych, zebrań klasowych. Rozmowy indywidualne z pedagogiem, psychologiem szkolnym, dyrektorem szkoły. Informacje na temat niskiej frekwencji (pisemnie). Współpraca z radą rodziców w zakresie pomocy materialnej dla uczniów potrzebujących wsparcia, dożywiania, dofinansowania wycieczek.
Przekazywanie wiedzy na temat problemów wychowania i profilaktyki	Współpraca z rodzicami – organizacja spotkań i warsztatów dla rodziców ze specjalistami nt. uzależnienia od dopalaczy/narkotyków, Internetu, instytucjami wspierającymi rodzinę w działaniach wychowawczych. Udział w Rodzinnym Rajdzie Rowerowym. Gazetki i biuletyny dla rodziców. Organizowanie spotkań z rodzicami – dostarczenie informacji, jak powinni zachować się w sytuacjach wymagających interwencji. Indywidualne konsultacje z wychowawcą i pedagogiem. Informowanie rodziców o funkcjonowaniu specjalistycznych placówek zajmujących się pomaganiem młodzieży będącej w sytuacjach kryzysowych.

Organizacja działań dla nauczycieli

Zadania	Formy realizacji
Organizacja doskonalenia zawodowego – kursy, warsztaty, szkolenia	Dostarczanie nauczycielom informacji o dostępnych formach doskonalenia poza szkołą, np. na temat kształtowania zachowań służących zdrowiu, rozwijania sprawności fizycznej, nabywania nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.

Organizacja wewnątrzszkolnego doskonalenia. Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki agresji i przemocy w szkole, w tym cyberprzemocy	Organizacja szkoleniowych rad pedagogicznych, np. z zakresu: – pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego, – rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie, – efektywnych metod pracy z uczniami z doświadczeniem migracyjnym oraz metod pracy w rozwijaniu umiejętności uczenia się w tym uczenia się przez całe życie. Współdziałanie nauczycieli ze specjalistami, instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny, placówkami zajmującymi się ochroną zdrowia, zwłaszcza zdrowia psychicznego oraz ochroną dzieci przed krzywdzeniem. Metody pracy w rozwijaniu umiejętności uczenia się w tym uczenia się przez całe życie
Propagowanie literatury na temat profilaktyki w szkole	Udostępnianie materiałów szkoleniowych. Gromadzenie literatury na temat szkolnej profilaktyki.

X. Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo-profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i wyciąganiu wniosków na przyszłość. Najlepszych efektów można spodziewać się, gdy ewaluacji dokonuje się na podstawie obserwacji procesu wychowania.

Sposoby i środki ewaluacji:

- obserwacja i analiza zachowań uczniów,
- obserwacja postępów w nauce,
- frekwencja na zajęciach dydaktycznych,
- udział w konkursach.

Narzędzia ewaluacji:

- ankieta dla uczniów, rodziców i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów,
- analiza dokumentacji szkolnego pedagoga, psychologa i innych nauczycieli,
- analiza dokumentacji wychowawców,
- analiza sukcesów i osiągnięć uczniów,
- rozmowy indywidualne z rodzicami, uczniami i pracownikami szkoły,
- wytwory uczniów,
- analiza sprawozdań pielęgniarki dotyczących stanu zdrowia i wypadkowości uczniów.

Działania ewaluacyjne będą polegały na:

- zidentyfikowaniu celu ewaluacji i sformułowaniu pytań ewaluacyjnych ukierunkowanych na jego osiągnięcie,
- opracowaniu planu i strategii dokonania ewaluacji,
- zaplanowaniu sposobu opracowania wyników ewaluacji i ich udostępnienia społeczności szkolnej.

Ewaluacji programu wychowawczo-dydaktycznego dokona powołany przez dyrektora szkoły zespół ds. ewaluacji programu, oceniający rezultaty i efektywność prowadzonych działań. Z wnioskami z przeprowadzonej ewaluacji rada pedagogiczna zostanie zapoznana na zebraniu kończącym rok szkolny.

Niniejszy program wychowawczo-profilaktyczny Publicznej Szkoły Podstawowej nr 1 im. T. Kościuszki w Oleśnie uchwalony został przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną (art. 84 ust. 2 UPO) dnia